ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

КУНДАЛИК ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ РЎЗНОМА

1991 йил 11 декабрь
ЧОРШАНБА
№ 239 (5.282).
Баҳоси 8 тийин.

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

СУРХОНДАРЕ ВИЛОЯТИ. Ленин йўли районидаги Охунбобоев номли давлат хўжалигида истиқомат қилувчи Пангин бобо Суюнов бундан ўн етти йил муқаддам цитрусли ўсимликлар ўстира бошлаган эди. Ҳозир бу кишининг лимонарийсини кичикроқ хўжаликка ўхшатиш мумкин. Жорий йилда бу ерда 17 тонна лимон етиштирилди.

Бобони ҳамқишлоқлари фермер бобо дейишади. У киши оила аъзолари билан фермер хўжалигини ҳам ташкил қилган. У ерда 560 бош қўй, 42 бош қорамол, 4 туя, 6 от бор. Шунингдек, улар қарамоғида катта мевали боғ мавжуд. Фермер хўжалигида бобонинг саккиз ўғли ишлайди. Жорий йилда Суюновлар онласи 50 тоннадан зиёд гўшт, 600 килограмм жун, ўнлаб тонна мева етиштиришди. Даромад ҳам шунга яраша бўлмоқда. Уларнинг оилавий бюджетига бу йил 93 минг сўм пул келиб тушди.

СУРАТДА: Пангин бобо Суюнов лимонзорда.

И. ХЎЖАЕВ олган сурат. (ЎзТАГ).

МУСТАҚИЛЛИК — ХАЛҚИМИЗ ИҚБОЛИ, ИСТИҚБОЛИ

Уни кўзқорачиғидек асрайлик

БИЗ УЧУН ЭНГ МУҲИМИ ДОИМО ХАЛҚ МАНФААТЛАРИГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ, ДИЁРИМИЗДА ЯШАЁТГАН БАРЧА ОДАМЛАРГА ЯХШИ ТУРМУШ ШАРОИТЛАРИНИ ЯРАТИШДИР. ЮРТИМИЗ БОЙ, ИМКОНИЯТЛАРИМИЗ КАТТА. МАНА ШУНДАЙ ЗАМИНДАГИ ХАЛҚ, ҲАР БИР ОИЛА, ҲАР БИР КИШИ, МИЛЛАТИДАН ҚАТЪИЙ НАЗАР, БАХТЛИ ЯШАШГА ҲАҚЛИДИР. БУ МАҚСАДНИ АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН БИЗ ҲАММА НАРСАГА ТАЙЁРМИЗ.

(Президент И. Каримовнинг Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдан ташқари олтинчи сессиясида сўзлаган нутқидан).

ДАСТУРХОНГА — БОДРИНГ ВА ПОМИДОР

● Гулистон колхоз бозорида яна янги узилган бодринг ва помидорлар пайдо бўлди. Улар «Социализм» давлат хўжалигидан келтирилган. Бу хўжаликдаги иссиқхонада иккинчи ҳосил йиғиштириб олинмоқда. Ҳосил эса салмоқли, яқин кунлар ичида 60 тоннага яқин сабзавот йиғиштириб олинади.

Давлат хўжалигидаги қишда ҳам витаминли маҳсулот етиштирадиган цех деярли 6 гектар ерни эгаллаган, у йилига салкам 500 тонна маҳсулот етиштиради. Ҳозир Д. Шукуров бошлиқ бригада аъзолари ҳар квадрат метр ердан 8 килограммгача бодринг узиб олишмоқда. Бошқа меҳнат жамоаларининг кўрсаткичлари ҳам бундан қолишмайди. Маҳсулот шу ернинг ўзидан тўғри савдо тармоғига жўнатилмоқда.

Сирдарё вилояти.

ОЛҚИШ, МАДАД ВА ТИЛАКЛАР

Жаноб Президент!

Америкадаги «Туркистон» жамияти, ўз номимдан Ўзбекистон мустақиллигини табриклайман. Ватанимга, миллатимга ва Сизга келгусида ҳам Оллоҳдан тинчлик-омонлик, сиҳат-саломатлик, яхши кунларни тилайман.

Ҳожимуҳаммад Абобакир Қори ўғли.

Жаноби олийлари! Ўзбекистон ҳукумати ва ўзбек халқини улкан воқеа — мустақиллик куни билан чин дилдан қутлашга ижозат бергайсиз. Сизга, сиз орқали ўзбек халқига тинчлик, хотиржамлик, бахт-саодат тилаймиз.

Неъматулла Тожиддин Хўжа Андижоний, Раҳматулла Неъматулла, Абдулла Неъматулла, Фазлиддин Неъматулла, Саудия Арабистони, «Неъматулла» тижорат корпорацияси.

Бу хабар биз хорижда яшовчи туркистонликларни қувонтиради ва умидлантиради.

Яшасин улуғ ўзбек халқи мустақиллиги!

Қурбонжон РЎЗИҲОЖИ, Америкадаги «Туркистон» жамияти котиби.

Мустақил Ўзбекистоннинг ўз истиқлолига эришиши зоти олийингизнинг катта ғайратлари соясида бўлди.

Миён Абдусубхон Субҳи Тошкент, Туркия.

Мамлакатларимиз тарихан, маданий, жуғрофий жиҳатдан яқинлигини ҳисобга олиб, «Табани» фирмаси Ўзбекистон билан мумкин қадар кўпроқ ҳамкорлик қилиш ниятидадир. «Буюк ипак йўли» мамлакатларимиз орқали ўтган. Диний яқинликнинг ҳам аҳамияти катта. Бизнинг ишончимиз республикадаги барқарорликка, Сизнинг ғайратли, юқори малакали раҳбарлигингиз остида сармоя сарфлаш учун нисбатан яхши шароит мавжудлигига асосланади.

Ёқуб Табани, Покистондаги «Табани корпорейшн» фирмаси номидан.

Грузия Республикаси Олий Кенгаши Ўзбекистон Республикасини мустақил истиқлол давлат, халқаро ҳуқуқнинг тўла ҳуқуқли субъекти деб тан олади ҳамда икки давлат ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисида Ўзбекистон маъмурлари билан исталган вақтда музокаралар бошлашга тайёр эканлигини изҳор қилади.

Грузия Республикаси Президенти. Грузия Республикаси Олий Кенгаши.

Ўзбекистонлик биродарларимизнинг ўз мустақиллигини қўлга киритиш йўлидаги қизғин фаолиятингиз учун Сизга катта раҳмат! Ўйлайманки, қадимдан дини, урф-одати, маданияти ва санъати бир бўлган тожиклар билан ўзбеклар диёри миллий истиқлол туфайли энди янада гуллаб-яшнайди, дўстлиги, бирдамлиги мустаҳкамланаверади.

Маъруфхўжа БАҲОДИРОВ, Тожикистон халқ ҳофизи.

Сиз олиб бораётган сиёсатни тўла қўллаб-қувватлаймиз ва эришилган ғалабани мустаҳкамлашда имкониятимиз доирасида барча ишларни амалга оширишга тайёрмиз.

П. ДАВРОНОВ, Абдулла Қодирий номидаги Жиззах давлат дорилмуаллимининг риёзиёт куллиёти декани.

Тожикистон жумҳурияти Хўжанд ноҳияси меҳнаткашлари номидан Сизни ва Сиз орқали Ўзбекистон Республикасининг барча меҳнаткашларини мустақиллик куни билан чин юракдан табриклаймиз. Ўзбекистон халқига тинчлик, саломатлик ва келажакдаги ишларига каттадан-катта муваффақиятлар тилаймиз.

А. ЎЗБЕКОВ, Хўжанд район ижроқўми раиси.

Республика Мустақил деб эълон қилингани билан табриклайман ва қутлайман. Ўзбекистон билан Белоруссия ўртасидаги иқтисодий алоқаларга ҳисса қўшишга умидворман.

Ҳурмат билан, **Генадий КРУГЛЯКОВ. Гомель.**

Ватанимиз тўла мустақилликка эришгани тўғрисидаги хабарни зўр қувонч билан эшитдим. Давлатимизнинг XX асрдаги тарихи шу йилнинг 1 сентябридан бошланади ва у сизнинг номингиз билан боғлиқдир. Республикамиз халқаро миқёсда тан олиниши йўлида бор куч ва билимларимни сарфлашга тайёрман.

Шодмон НИЕЗМАТОВ, СССРнинг Қувайтдаги элчихонаси маслаҳатчиси.

Маълум қиламанки, барча мусулмонлар улуғ воқеани ғоят хурсандлик билан кутиб олдилар. Жума намозида Оллоҳ таоло ҳузурида дуо қилиб, Сиз муҳтарамга соғ-саломатлик ва муваффақият, мустақил Ўзбекистонга дадил қадам, зўр тараққиёт тиладилар.

Тошкент вилояти бош имом хатиби: Абдуғани Абдулло.

ЯХШИ ИШЛАГАН ЯХШИ ЯШАЙДИ

«Пролетаробод» ихтисослаштирилган бўрдоқичилик хўжалиги меҳнатчиларига қиш бошланиши биланоқ уларнинг овқатига ҳар куни 5 сўмдан пул берилмоқда. Бундан ташқари хўжалик ўз меҳнатчиларига ойига 150 сўмдан компенсация тўлаяпти.

Бу ерда бошқа ижтимоий енгилликлар ҳам бор. Масалан, давлат хўжалиги ишчиларининг болалари учун боғчага пул тўланмайди. Хўжаликда деярли ҳар ойда уй тўйлари ўтмоқда. Бу йил 40 оила қулай коттежлардан квартира олди.

Буларнинг ҳаммаси корхона барқарор ишлаб, фойда олаётганлигининг натижасидир. Бўрдоқичилик хўжалиги меҳнатчилари ноябрь ойидаёқ 2150 тонна гўшт топшириб, йиллик режа топшириқларини уддаладилар. Йил охиригача яна 350 тонна гўшт топширилади. Ҳамма участкаларда ишнинг пухта ташкил этилганлиги, ишларни механизациялаш даражасининг юқорилиги ва чорвадорлар маҳорати ана шу муваффақиятларнинг негизидир. Чунончи, хўжаликнинг илғор бригадаларида бўрдоқига боқиш муддатида ҳар бир қўйнинг 10 килограмм ўрнига 20 килограмм семиришига эришилмоқда. Бунинг устига қиш даврида ҳам бу кўрсаткичлар камаймаяпти. Иқтисодчиларнинг ҳисобларига қараганда ана шундай ишлаш хўжаликка йил охиригача уч миллион сўмдан кўпроқ фойда олишга имкон беради.

Бухоро вилояти.

ҲАР БИР ДЕҲҚОН — БИР ДОСТОН

Бир йил муқаддам пайкал бошидаги тахталари қорайиб, кўкимтир тусга кирган каравот устида ҳангомалашарканмиз, қадрдоним, Наманган районидаги Тельман номли жамоа хўжалиги пудратчи оила бошлиғи Шарифжон Сўпиев:

— Куннинг тез ўтишини қаранг, кечагина кетмонни кўтаролмасдан юрган бола эдик. Бугун соч-соқолимиз оқариб, қариялар қаторига ўтаяпмиз, — деганди.

Ҳар кимнинг ўз йўли, турмуш сўқмоқларида ўзига хос қувончи ва ташвишлари бор. Ўшанда суҳбатдошимизнинг офтобда қорайган юзи-ю серажин манглайига тикиларканман, Наманган шаҳрида яшаётган бўлса-да, ҳаётини дала билан боғлаганлигини, кетмондан ўзга иш қуролини хаёлига ҳам келтирмаганлигини, эрта баҳордан бошлаб пайкалда ҳозиру нозирлигини, тўрғай чулдурашини шу ерда кутиб, қуёшни кузатгач, уйига қайтишга одатланганлигини, осонликча рўзғор тебратмаётганлигини ҳис этгандим. Дарҳақиқат, Шарифжон ака каби болалиги машаққатли уруш даврига тўғри келган, бошланғич мактабни яримлатмасданоқ фронтга кетган ота ва акалари ўрнини босган, кун ўрталарида тарқатиладиган ёвғонга қўшиб бериладиган бир дона курмак ёки зоғора ноннинг ярмини еб, қолганини уйда йўлига кўз тутиб онаси ва укаларига илинган кишилар ҳаёти катта бир достон. Урушдан кейинги қийинчиликлар, қишлоқ хўжалигига билиб-билмасдан раҳбарлик қилишдаги хатоликлар, деҳқонга ўтказилган зуғум, жамоа хўжалиги етиштирган ҳосилнинг ўндан бирини ҳам унинг эгаларига қолдирмасдан ташиб кетиш — буларнинг барини Шарифжон ака ва унинг тенгдошлари ўз тақдирида синаб кўришган. Шунинг учунки, ҳозирги сиёсат туфайли сал бўлса-да, деҳқон кўксига шамол теккан бугунги кундан минг-минг рози улар.

— Жумҳуриятимиз ҳукумати раҳбарларига раҳмат, — деди Ш. Сўпиев хурсанд ҳолда. — Ахир меҳнатингдан ўзинг баҳраманд бўладиган замонлар ҳам келар экан-ку. Бултур ўзимизда бириктилган ерда деҳқончилик қилиб, меҳнатга яраша роҳат кўрдик. Йил охиридаги мукофотни ҳам қўшганда 10 минг сўмдан ошириб даромад қилдик. Илгари бу пулни тушимизда ҳам кўрмас эдик. Натижаси тўккан пешона терингга яраша бўлгач, ишлаб чарчамас экансан.

Шарифжон аканинг деҳқонга хос содда, аммо ҳақиқатга тўла мулоҳазаси бизга қараганда ўн баробар оз экин майдонига эга Америка Қўшма Штатларида 3 миллионга етиб-етмайдиган фермер 200 миллиондан ортиқ аҳолини тўйдириб, ҳатто маҳсулотни хорижга сотаётганлиги, унинг анчагина қисмини биз олтин баҳосида харид қилаётганимиз хаёлимга келди. У ёқда ҳар қарич ернинг ўз эгаси, жонкуяри бор. Бизда эса 70 йилдирки, хусусий мулк сўзини ишлатишдан қўрқдик. Энди билсак, юз берган чуқур инқирознинг, ҳозирги оғир кунларимизнинг сабабларидан бири шу экан.

Шарифжон акани йўқлаб борганимда у ижарага олган даласида куймаланиб юрган экан.

— Сурункасига беш йилдан буён қулупнай экилаверганидан ер чарчади, аслида уни уч йилдан оширмаслик лозим эди, — дейди Ш. Сўпиев. — Шу боисдан ярмини шудгорлатиб, бошқа экинга мўлжалладим. Бу йил бодринг экдим. Яхши ҳосил кўтардик. Ҳозир эса кузги-қишки ишларни обитобида бажараяпмиз. Келгуси йил ҳосилидан умидимиз катта.

Бозор иқтисодиёти шароитида Шарифжон ака сингари деҳқонларгина қийинчиликларни енгишга қодир.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

ҚЎШ ХАБАР

Ёзёвон районидаги Қоратепа пахта қабул қилиш пункти Охунбобоев номли жамоа хўжалиги ихтиёрига ўтди. Унга етакчи мутахассис Жамолиддин Саиджонов мудирлик қилмоқда.

— Бу тадбир катта аҳамиятга эга, — дейди Ж. Саиджонов. — Чунки энди кўриладиган фойда хўжаликнинг ўзида қолади. Мисол учун биз бу йил 3220 тонна оқ олтин етиштириб, 7 миллион 413 минг сўм даромад қилган бўлсак, шу хом ашё толасини ажратиб олиш эвазига бу 8 миллион 696 минг сўмга етади. Чигит ва бошқа маҳсулотлардан келадиган маблағни ҳисоблаганда ўтган йилга нисбатан 2,2 миллион сўм кўп фойда кўрамиз.

Шунингдек, Хонободдаги қабул пункти «Ёзёвон» давлат хўжалигиники бўлди.

А. МАДРАҲИМОВ.

* * *

Қизилтепа районі ноз-неъмат бунёдкорлари жорий йилда 1650 тонна ўрнига 1869 тоннадан зиёд мева, 7000 тонна ўрнига 7673 тонна сабзавот тайёрлашди. «Москва», «Бухоро», Ленин номли, «Бўстон» жамоа ва давлат хўжаликлари бу борада юқори натижаларга эришдилар.

Пахтакорлар эса давлатга 32 минг тонна хом ашё сотишди. У Қизилтепа пахта тозалаш заводида қайта ишланаяпти.

— Ҳозирга қадар истеъмолчиларга 2891 тонна тола, 218 тонна момиқ, 5 минг тоннадан зиёд чигит жўнатдик, — дейди завод директори Олимжон Наимов. — Толани асосан РСФСРга, чигитни Фарғона, Каттақўрғон ва Қўқондаги ёғ-мой комбинатларига жўнатамиз. Ҳозиргача жами 32 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Б. МАНСУРОВ.

ЖУМҲУРИЯТНИНГ ЖЎШҚИН ҲАЁТИ

ҲАМКОРЛИК ШАРОФАТИ

«Узбекчикин» Совет-Америка қўшма корхонасининг Фарғона филиали Чимён посёлкасида янги цех қуришга киришди. Яқин йиллар ичида бу ерда колбаса, сосиска ва дудланган гўшт тайёрлаш йўлга қўйилади. Цехга ўрнатиладиган асбоб-ускуналар Голландиядан харид қилинди.

«Ҳамкорлик» цехи 1993 йилда тўла қувват билан ишлай бошлайди ва ҳар куни 3—4 тонна маҳсулот чиқарадиган бўлади. Зарур хом ашё шу ернинг ўзида тайёрланади. Ҳозир корхонанинг ёрдамчи хўжалиги ташкил этилиб, 102 бош қўй, 70 бош қорамол боқилмоқда. Келгусида чорва сони кўпаяди, чўчқачилик ҳам йўлга қўйилади.

ҚАНДОЛАТ КОРХОНАСИ

Фарғонадаги Қиргули район савдо идорасининг 43-дўконида «Фаришта» деб номланган қандолат цехи ишга тушди. Бу ерда торт, печенье, пирог, патир каби тотли маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Шу соҳанинг етакчи мутахассиси Умидахон Аннапўлатованинг сайъи-ҳаракати билан маҳсулот турлари ортмоқда. Яқин вақт ичида бу ерда ойига 50 минг сўмлик маҳсулот чиқариладиган бўлади.

ЮТУҚҚА... ТУЯ

Ғиждувон район деҳқончилик-саноат уюшмаси ташкил этган лотерея ўйини кўпчиликда қизиқиш уйғотди. Унинг ўзига хослиги шундаки, омади чопганларга ютуқ учун одатдагидек рўзғор буюмлари ёки пул эмас, балки от, туя, ғунажин, қўчқор берилди.

Пул қадрсизланиб, чорва молларининг нархи кундан-кунга ошиб бораётганлигини ҳисобга олганда шундай бахт кулиб боққан кишиларга ҳавас қилса арзийди. Лотереядан тушган фойда районда чорвачиликни ривожлантириш учун сарфланади.

САЙЛОВЧИЛАР БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Сайловчиларнинг Республика Президентлигига номзодлар билан учрашувлари давом этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов 8 декабрь, якшанба куни Наманганга борди. Ташриф яқинда қурилган Имом Аъзам мачитида мусулмон диний вакиллари билан учрашувдан бошланди. Ўрта Осиё мусулмонлари диния бошқармасининг бошлиғи муфти Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф жамиятни маънавий жиҳатдан қайта тиклаш тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлиги учун Президентга самимий миннатдорчилик билдирди. Жамият чинакам халқ маънавияти манбаларидан куч олмоқда. Халқимизнинг одамийлик, қариндош-уруғларга муҳаббат, катталарга ҳурмат, болаларга ғамхўрлик қилиш каби энг яхши фазилатлари авлоддан-авлодга ўтиши лозим. Ёш авлодни тарбиялашда диннинг улкан маънавий имкониятларидан ҳар томонлама фойдаланмоқ керак.

Президентликка номзод Ўзбекистоннинг 50 йиллиги номли шойи ишлаб чиқариш бирлашмасининг йигирув-тўқув фабрикаси ишчилари ҳузурида бўлди. Бу ерда 5200 нафардан ортиқ йигит ва қиз меҳнат қилмоқда — уларнинг иши ҳақида цех бошлиғи Э. Ғ. Деҳқонов сўзлаб берди. Президентликка номзод корхона жамоасининг ишлаб чиқаришдаги ютуқларига юқори баҳо берди. Ҳозирги вақтда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш жуда муҳимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Ўзбекистон мустақиллигини мустаҳкамлашга, республика иқтисодиётини ривожлантиришга ёшлар муносиб ҳисса қўшадилар, деб ишонч билдирилди.

Наманган районидаги Свердлов номли жамоа хўжалигида яқинда шакар ва ёғ ишлаб чиқарадиган цехлар ишга туширилди. Хўжаликка СССР халқ депутати А. Абдураҳимов раҳбарлик қилмоқда. Унинг ташаббуси билан ҳамма нарса тақчил бўлиб қолган мураккаб шароитда аҳолини озиқ-овқат билан таъминлашни яхшилаш чоралари кўрилмоқда. Хўжалик меҳнатчилари билан суҳбатда бу тажрибани кенг оммалаштириш зарурлиги таъкидланди.

Тўрақўрғондаги «Ширинлик» комбинати ишлаб чиқарган маҳсулотлар республикамиздан ташқарида ҳам машҳур. Сўнгги йилларда комбинатда юқори унумли машина-ускуналар, шу жумладан АҚШ ва Италия фирмалари етказиб берган машиналар ўрнатилди. Корхона ишчилари билан суҳбатда замонавий машина-ускуналардан фойдаланиш, илғор технологияларни жорий этиш республиканинг бозор муносабатларига дадил ўтишига имкон бериши таъкидланди. Хорижий сармояларни жалб этиш, ишбилармонлик учун энг қулай шароит яратиш ҳам бунга кўмаклашади.

Куннинг иккинчи ярмида Президентликка номзоднинг вилоят сайловчилари жуда кўп вакиллари билан сайловолди учрашуви бўлди. Меҳнат жамоаларида, истиқомат жойларида Республика Президенти лавозимига И. А. Каримов номзоди кўрсатилганлигини қўллаб-қувватлашга бағишланган 1300 га яқин йиғилиш бўлганлиги айтилди. Сўзга чиққан кишилар сайлов куни И. А. Каримов учун овоз беришга чақирдлар, чунки у баён қилиб берган дастур халқнинг орзу-умидларига мос келади, республикани иқтисодий танглиқдан олиб чиқишга имкон беради.

Президентнинг вилоят бўйлаб сафарида республика Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Наманган вилоят ижроия комитетининг раиси С. Т. Тошпўлатов ҳамроҳ бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ИСТИҚЛОЛНИНГ ЮЗ КУНИ

МУСТАҚИЛЛИК — ХАЛҚИМИЗ ИҚБОЛИ, ИСТИҚБОЛИ

Уни кўзқорачиғидек асрайлик

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

ЙЎЛ БОШИДА

Ўрта Осиё марказидаги қуёшмонанд диёр, қадимий Мовароуннаҳр заминидаги ҳаётбахш юрт — Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги эълон этилганига юз кун бўлди. Атиги юз кун... Тарихга нисбатан бир лаҳза, халқимиз босиб ўтган йўлга қиёс этилса — бир қадам...

Бироқ, шул юз куннинг мазмуни, салмоғи, аҳамияти олис тарих қадар чўнг, залворли, истиқболи эса буюкдир.

125 йил давомида Россия истилосининг, 74 йил давомида большевизм зулми, қатағони ва турғунлик асоратининг азобини тортиб келган жафокаш халқимиз яккаҳокимлик занжирларидан халос бўлиб, орзиқиб кутилган озодлик ва мустақилликнинг нурли манзилига соғ-омон етиб келди.

Мустақиллик ҳақидаги қонун эълон қилинганидан буён ўтган 100 кун — атиги юз кун фуқароларимиз онгида ҳақиқий инқилоб ясади. Ўзбек халқи ўз ерига, ер устки ва ер ости бойликларига, жумҳуриятнинг жами мулкига эга бўлиш ҳуқуқи осмондан тушган, ёки четдан, кимлардир инъом этган неъмат эмас, балки асрий ўй-тафаккурлар оқибатида, изланишлар, курашлар оқибатида қўлга киритилган қонуний ҳуқуқ эканлигини чуқур англади.

Юз куннинг ҳар соати, ҳар сонияси ўйлаш, изланиш, баҳс-мунозара, топилма ва кашфиётлар билан ўтганлиги бежиз эмас. Шу қисқа муддатда диёримизда туб ислоҳотлар бошланди. Деҳқон ўз ерига, ишчи ўз корхонасига, ақлий меҳнат соҳиблари ўз ижодлари, кашфиётларига эга бўлишлари зарурлигини ҳис этмоқдалар. Мамлакат бўйлаб бозор хўжалигига ўтишнинг ҳозирги машаққатли поғонасида, энг оғир палласида бизнинг мустақил миллий давлатимиз, ҳукуматимиз ҳар бир инсонни, айниқса кексалар, ногиронлар, болаларни ўз ижтимоий ҳимоясига олмоғи ниҳоятда зарур бўлиб қолди.

Ҳозирги жуда оғир ва ўта масъулиятли даврда Президентимиз И. А. Каримовнинг халқ учун тинимсиз, жон куйдириб ишлаётгани сир эмас. Шу сабабдан ҳам 29 декабрь — сайлов кунида кўпчилик сайловчилар унинг учун овоз берсалар, шубҳасиз, Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги учун овоз берган бўладилар.

Истиқлол халқимизнинг маънавий камолотига кенг йўл очиб берди. Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилди. Бобокалонимиз Низомиддин Мир Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллиги муқаддас замонамизда умумбашарий байрамга айланди. Республикамиз қисқа вақт ичида. Хитой, Япония, Ҳиндистон, Корея, Афғонистон, Покистон, Эрон, Туркия, АҚШ, ГФР, Малайзия, Бангладеш, Сингапур каби хорижий мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий алоқаларни кучайтириб юборди. Чет эллардаги ватандошлар билан юз кўриша бошладик.

Айни вақтда мустақил Ўзбекистон Республикаси олдида бир қанча муҳим муаммолар турибдики, булардан энг долзарби собиқ СССР ўрнига ташкил этилаётган янги сиёсий иттифоққа қўшилиш ва қўшилмаслик муаммосидир.

Кечагина РСФСР, Украина ва Белоруссия президентлари Минскда йиғилишиб, мазкур уч мустақил давлатдан иборат Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги (ССГ — Содружество суверенних государств) тузиш ҳақидаги аҳдномага имзо чекдилар. Эндиликда бу ҳужжатни Москвада, Давлат Кенгашида Б. Н. Ельцин, М. С. Горбачев, Н. Назарбоев муҳокама қилаяптилар...

Хўш, бизнинг мустақил давлатимиз Ўзбекистон Республикаси уч славян давлати тузган ҳамдўстликка қўшиладими, йўқми?

Хорижда яшаётган рус ёзувчиси Александр Солженицин шу йил СССРда эълон қилинган «Биз Россияни қандай қайта тузмоғимиз керак?» сарлавҳали рисоласида юқоридаги уч славян давлатидан иборат янги жамият тузишни маслаҳат берган эди. Солженицин каромат қилганми ёки М. С. Горбачевнинг турли таклифларидан биронтаси ҳам амалга ошмагач, славян республикаларининг раҳбарлари хориждан келган башоратга амал қилишдан бошқа чора топа олмадиларми?!

Ниҳоят, ғояси кечагина туғилган янги ҳамдўстликка биз, яъни мустақил Ўзбекистон Республикаси қандай муносабат билдирамиз?

Бу — муҳим масала, тўғрироғи, давлат тузилишига доир, бўлажак иттифоқимизга бевосита алоқадор энг муҳим масаладир.

Ҳозирги даврнинг бундан муҳимроқ бошқа масаласи йўқ.

Бу масаланинг тўғри ҳал этилиши халқимиздан, унинг алломаларидан, энг аввало, Президентимиздан донолик ва башорат қила билиш каби олий фазилатни талаб қилади.

Истиқлолимизнинг дастлабки кунлари қувонч, байрамлар билан ўтди.

Ишонч, шодлик, бахтиёрлик шуъласи ҳеч қачон сўнмасин.

Руҳи баланд халқнинг омади ҳам баланд бўлади.

БАХТ ҚУШИ

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигини олган кундан бери қувончимизнинг чеки йўқ. Назаримда эркин учган қушга ухшайман. 130 йиллик мустамлакачиликдан кейин теккан озодлик шамоли чўккан кўнгилларни беҳад яйратди.

Президентимиз Ислом Каримовнинг бу қутлуғ хушхабарни халққа етказганларига ҳам бугун 100 кун бўлди. Ўшанда Президентимиз шундай деган эдилар: «Ўзбекистон танлаган ўз ҳурлик йўлидан қайтмайди, чекинмайди, менинг ортимдаги чекинишим мумкин бўлган барча кўприклар ёниб кетган».

Мустақиллик йўлида биринчи қадамни ташладик. Бу йўл равон ва текис эмас, балки кескин курашлар майдонидир. Энди хато қилишга, янглишишга ҳаққимиз йўқ. Қутлуғ ниятлар, эзгу тилаклар, бирлик, озодлик, ҳур Республика камоли йўлида бирлашмоғимиз, аҳдлашмоғимиз даркор. Чунки мустақиллик бошимизга қўнган бахт қушидир. Эҳтиёт бўлмасак, уни учириб юборишимиз мумкин.

Халқимизнинг ҳурлик ҳақидаги асрий орзуси рўёбга чиққанига бугун 100 кун бўлди. Мустақилликнинг улуғ сабоғи шундаки, у ўз валломатлари ва йўлбошчилари билан бирга туғилади. Мен ҳар гал мустақиллик ҳақида ўйлаганимда юрагим шуурга тўлиб СССР Президенти М. Горбачевни эслайман. У Ўрта Осиё халқларини ҳам уйғотди. Уйғонганлар эса ҳеч қачон мудрамайди. Уларга Эрк, Озодлик, Ҳурлик ва Тинчлик эш.

Донишмандлар айтмишларким: «Ноумидлик пайтида умидвор бўл ва ноумидликка умид эшигини боғлай бил ва умид эшигини ноумидликка боғлиқ қилмагин». Бугун бозор иқтисодиёти шароитида турмуш кечиришда қийинчиликка рўпара келаётган эканмиз тушкунликка тушмаслигимиз лозим. Чунки биз ҳўр Республиканинг эркин фуқароларимиз. Зеро эркни, озодликни ҳеч нарсага алмаштириб бўлмайди.

Жумҳуриятимиз Президенти И. Каримов эрк ва озодлик йўлида хайрли ишларни амалга оширмоқдалар. Ишбилармонларнинг Тошкентдаги учрашуви, Ҳазрат Алишер Навоийнинг 550 йиллик муборак тўйлари тантаналари, билимдон талабаларнинг чет элларга ўқишга жалб этилиши... э-ҳе буларни санаб саноғига етмайсан, киши. Айниқса марказ учун хом ашё базаси бўлган Ўзбекистоннинг обрўси, қадр-қимматини тиклашдаги хизматлари бебаҳодир.

Аммо ҳозирги оғир вазиятда, бир кишининг тадбиркорлиги билан аҳволни юмшатиб бўлмайди. Кўпчилик бўлиб, соғлом фикрлар атрофида жипслашиб ҳаракат қилмоғимиз, қийин вақтларда бир-биримизни қўлламоғимиз керак. Ҳозир ҳар қандай гина-қудратни унутиб, юки оғир мустақиллик аравасини олға юритмоқ зарур.

Яхши одамлар нур сочаётган қуёшга ўхшайди. У дунёдаги жамики яхши-ёмонга бир хил ёғду сочади. Ёмонликларни яхшилик билан енгмоқ — уларнинг нияти. Улар эл-улус дарди билан яшайдилар. Шунинг учун ҳам яхшиларнинг қадри баланд, доимо эъзозда бўладилар. Аммо ёмонлар ҳамиша уларнинг йўлига соя соладилар.

Бугун мустақил Ўзбекистон Республикаси камоли, ўзбек халқининг тинч-осойишталиги йўлида эзгу ишларни амалга ошираётган бешта улуғ саркардамиз — Президентимиз Ислом Каримов, вице-президентимиз Шукрулло Мирсаидов, муфти ҳазратлари Муҳаммадсодиқ Муҳаммад Юсуф, шоири замон Эркин Воҳидов, аллома Эркин Юсупов каби валломатларимизни асрамоғимиз зарур. Чунки улар халқимиз шуурига ёруғлик олиб кирган чироқларимиз. Бугун мустақиллик йўлида уларнинг атрофида бирлашсак йўлимиз равон, манзилимиз бехатар, ризқимиз бутун, юртимиз тинч-осойишта бўлгай.

Насрулло ЗАБИХУЛЛО
ўғли, пенсионер.

ЭЗГУЛИК

Узоқ йиллар давомида ўтказиб келинган мустамлакачилик сиёсати ҳаётимизни издан чиқарди, миллий туйғуларимизга жиддий путур етказди. Бунинг оқибатларини кўриб турибмиз. Она тилимиз, маданиятимиз ҳалокат ёқасига келиб қолганди. Хайриятки, кўкрагимизга шамол тегди. Ҳақ-ҳуқуқимизни, ўзлигимизни чуқурроқ англай бошладик. Бу катта гап.

1966 йилдан бери қурувчилик касбини ардоқлаб келаяпман. Инсоф билан айтиш керак: ишимиз оғир, кишидан кўп жисмоний куч талаб қилади. Қиш қаҳратонию ёз жазирамасида ҳам бирдай меҳнат қилиш керак. Акс ҳолда кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди. Боз устига қурилиш материаллари тақчил, иш ҳақи оз. Шунинг учун бўлса керак, айрим ёшлар қийинчиликларга тоб беролмай, бошқа соҳага ўтиб кетишади. Бундай «беқарор»лик бригадамиз аъзоларига ёт. Одамнинг юзини ерга қаратишмайди. Шу туфайли белгиланган ойлик режалари ошиғи билан бажарилиб, юқори меҳнат унумдорлигига эришилаяпти. Ҳозирги кунда район алоқа уйи биносида сўнгги бунёдкорлик ишлари амалга оширилаётир.

Қурувчилик касбининг шарафи, эртанги куни ҳақида ўйлаганимда марҳум устозим Рамазон Темиров кўз олдимга келади. Илк бор шу инсон мени меҳр билан қаршилаб ғишт териш, қоришма тайёрлаш, лойни пиширтиш сирларини ўргатган эди. Мана, чорак асрдирки, унинг номи ва хайрли ишлари қалбим тўрида. Баҳром Шафқатов, Аҳтам Сафаров, Тўра Раҳимов каби шогирдларимга Рамазон акадай ҳалол, оқибатли, жонкуяр бўлишни маслаҳат бераман. Эзгулик ҳеч қачон унутилмайди. Районда қуриб битказилган янги мактаблар, боғчалар, уй-жойларда озмунча тер тўкдикми? Ҳар гал уларни кўрганда қувонаман, дилим фахр ва ифтихор ҳисларига тўлади. Қурувчилик касбининг гашти шунда бўлса керак.

Она-юртимиз Ўзбекистон мустақил, деб эълон қилинганига юз кун бўлди. Сиртдан қараганда, бу унчалик кўп муддат эмас. Лекин масалага чуқурроқ ёндашадиган бўлсак, ҳурлик халқимиз тақдири ва ҳаётида, одамлар руҳиятида нақадар катта бурилиш ясаганлиги ўз-ўзидан аён бўлади. Ҳа, Мустақилликнинг маънавий аҳамиятини сўз билан баён қилиш қийин. Ўзини шу юртнинг фуқаросиман, деб билган ҳар бир имонли киши лоқайд ва бетараф бўлмаслиги, эзгу мақсад йўлидаги курашдан четда турмаслиги лозим. Ана шундагина мустақиллигимизни сақлаб қола оламиз.

Т. РАЖАБОВ,
Вобкент районидаги 201-механизациялашган кўчма колонна бригадири.

Ўзбекистон халқ депутати Эътиборхон Тешабоева (суратда) Қува районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг энг тажрибали сигир соғувчисидир. Фидокор аёл шахсий ва ижтимоий ҳаётда барчага намуна. У хайрли ҳаракатлар ташаббускоридир. Бу йил қарамоғидаги ҳар сигирдан 3 минг килограммдан ошириб маҳсулот олишга эришмоқда. Сайловчиларнинг ҳар бир наказини вақтида аъло даражада бажармоқда.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

АСРЛАР ОША ЯШАЙВЕР

Ҳар бир халқ эркин, озод яшашни, ўзга халқлар билан дўстона маданий-иқтисодий алоқаларни ривожлантиришни, ўзи ишлаб чиқарган нозneъматларга эга бўлишни орзу қилади.

Етмиш тўрт йил давомида республикамиз меҳнаткашлари кечани кеча, кундузни кундуз демай меҳнат қилиб, моддий жиҳатдан қадр топмай келдилар. Айниқса, қишлоқ кишисининг аҳволи ниҳоятда ачинарли эди. Ахир улар ҳам тўқ ва маданий турмуш кечиришга ҳақли эдилар-ку?! Қолаверса сабзавот, чорва маҳсулотлари, пахта, дон, пилла қадоқ қўлли қишлоқ аҳлининнинг фидокорлиги билан етиштириладн. Афсуски, машаққатли меҳнат эвазига халқ арзимас иш ҳақи оларди.

Президентимиз кейинги пайтда эл дилидаги орзуумидларни рўёбган чиқарадиган улуғвор фармонларга имзо чекди. Бундан барча касб эгалари қатори кўп сонли ўқитувчилар ва барча зиёлилар ҳам беҳад хурсанд бўлмоқдалар. Мен оддий бир ўқитувчи сифатида ўртоқ И. А. Каримов олиб бораётган сиёсатни тўла қўллаб-қувватлайман.

Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика олий билимгоҳида Ўзбекистоннинг мустақилликка эришганлиги муносабати билан ўқув гуруҳларида, ётоқхоналарда қизиқарли суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказилди. Институт ректори профессор Ж. Бўронов, проректорлар В. Тельцов, Ў. Ҳошимов, А. Содиқов, кафедра мудирларидан профессор Ж. Қалимбетов, доцентлар С. Облоқулов, Л. Шукурова, Э. Тошбеков, М. Йўлдошевалар талабаларга мустақилликнинг қадр-қиммати ҳақида тушунтириш ишлари олиб бордилар.

Ҳақиқатан озод Ватанга эга бўлиш бутун халқимизнинг асрлар оша орзу қилиб келаётган мақсади эди. Бугун Истиқлол бошланганига юз кундан ошди. Биз бу кунларга осонликча эришганимиз йўқ. Ҳали яна бизга осон бўлмайди. Шу боисдан ҳам шундай пайтда ўзаро аҳил бўлиш, сезгирлик кўрсатиш, бир-бировимизга садоқатли бўлишгина Ўзбекистон мустақиллигини турли бўлажак тўсиқлардан асрайди.

К. ЖУМАНИЁЗОВ,
Ф. Энгельс номли Тошкент давлат чет тиллар педагогика олий билимгоҳининг катта ўқитувчиси.

Фарғона вилоятида 800 дан ортиқ кооперативлар, 300 та кичик корхоналар ишлаб турибди. Улар ишсизлар сонини камайтиришда муҳим омил бўлаяпти. Вилоятда сўнгги тўққиз ой ичида 100 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари тайёрланиб, аҳолига сотилди.

СУРАТДА: кичик корхоналар, кооперативлар, ишбилармонлар томонидан тайёрланган моллар кўргазмасида.

Ш. АЛИМОВ олган сурат.
(ЎзТАГ).

БОҚИЙ БЎЛСИН

Чорвадорлар, заршунослар, соҳибкорлар онласида вояга етдим. Она қишлоғимдаги ҳар бир ўзгариш кўз ўнгимда содир бўлди. Биз турғунлик йиллари деб танқид қилаётган даврда бошимиздан кўп аламлар ўтди. Пахтакор кунига 12—14 соатлаб меҳнат қилса-да, рўёбга чиқмади. Пешона тери эвазига топширган оқ олтини учун арзимаган ҳақ олди. Йиллар мобайнида ҳаётимиз қашшоқлигича қолаверди.

Мустақилликка эришганлигимиз чиндан ҳам улуғ тарихий воқеадир. Бу бахт барчани руҳлантирди. Она қишлоқларимизга баҳорий шабада югурди. Чорвадорларимиз ўзга куч, ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Шу кунгача давлатга 152 тонна серқаймоқ сут топшириб, йиллик режани ортиғи билан бажардик. Бу муваффақиятда Марҳамат Қодированинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. У ҳар сигирдан 12 килограммдан маҳсулот олиб, мусобақага қизғин тус бермоқда.

Жумҳурият Президентининг ҳаётбахш фармонлари шарофати туфайли мушкулимиз осон бўлаяпти. Хонадонлардаги моллар бош сони ошиб бормоқда. «Партия XXII съезди», Охунбобоев номли, Энгельс номли, «Коммунизм», Тельман номли жамоа хўжаликлари аҳолига кўплаб қорамол етказиб бердилар. Бу йил даромадимиз чакки бўлмади. Ижтимоий муаммолар бирин-кетин ҳал этилмоқда. Ният қиламан: республикамиз мустақил, деб эълон қилинган куннинг жуда кўп улуғ саналарини биргаликда, шодухуррамлик билан нишонлайлик. Азиз Ватанимиз — Ўзбекистон гуллаб-яшнайверсин!

Ж. ҲОЖИМУРОДОВА,
Наманган районидаги «Самарқанд» давлат хўжалиги сигир соғувчиси.

ЭНГ МУҚАДДАС ВАЗИФА

«...Йигирма икки миллионли Ўзбекистон халқи ниҳоят ҳаётдаги энг муҳим нарсани — эркинликни қўлга киритди». Бугун ана шу оддий ва содда, қимматли ва узоқ давом этган сукунатдан сўнг янграган, оғриқларга малҳам бергувчи сўзларнинг ҳаётга татбиқ этила бошланганига роппа-роса 100 кун тўлди.

1990 йилнинг 20 июнида республика Олий Кенгашининг ўн иккинчи чақириқ иккинчи сессиясида маънавий озодлик ва эркинликка эришиш йўлидаги дастлабки қадамлар қўйилиб, унда жумҳурият парламенти томонидан мустақиллик Декларацияси эълон қилинганди. Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллиги тўғрисидаги Олий Кенгаш баёноти эса мазкур Декларацияни батамом қонунийлаштирди. Унинг матнида Ўзбекистон Республикасининг ўз таркибидаги Қорақалпоғистон Республикаси билан бирга ҳудуди бўлинмас ва дахлсизлиги, унинг бошқа мустақил давлатларга ҳудудий даъволари бўлмай, у ўз ҳудуди ва табиий бойликларига нисбатан олий ҳуқуққа эгалиги, давлат ҳокимиятининг бирдан-бир ва ягона соҳиби эса Ўзбекистон Республикасининг озод ва мустақил халқи эканлиги таъкидланди.

Бугун ана шу воқеаларни бизга тақдим этган дақиқалар, ВАҚТ аталмиш палла яқин ўтмишга айланди. Айни пайтда Ўзбекистонни дунёнинг тараққий этган бир қатор мамлакатлари ва озодликка биздек талпинган ҳамда унга эришган қўшни жумҳуриятлар тан олаётир. Бу қувончимизнинг дастлабки кўринишларидир. Тоталитар тузум исканжасида кечирилган тунлар асоратидан қутулиш қанчалар оғир кечаётгани бугун ҳеч кимга сир эмас.

Иқтисодий танглик, унинг ички ва ташқи қатламларида рўй бераётган кутилмаган воқеалар матонатли ва заҳматкаш ўзбек халқининг метин иродаси қошида тиз чўкаётир. Ҳа, чиндан ҳам серташвиш замонамизда эркинлик, мустақиллик биз учун қимматга тушаётир. Бу аччиқ бўлса-да, ҳақиқат. Аммо тарих саҳифаларига кўз югуртирган ҳар бир шахс мустақиллик йўлида ота-боболаримизнинг қон тўкканликлари, қурбонликлар берганликларининг гувоҳи бўлади.

Етмиш йиллик истибдод... Тилимиз боғланган, динимиз топталган, ғуруру оримиз хўрланган замона панжаси орасидан тану жонимиз соғ чиқишига ишониш қийин эди. Аммо бунга эришдик.

Ер ости ва ер усти бойликларимизни вагонларга юклаб олиб кетдилар. Қоракўлимизни арзон олиб, қимматга пуллашди. Сукутга сабр бердик. Пахтамизни қайта ишлаб, қайта ўзимизга сотдилар. Бугун собиқ Иттифоқнинг бошқа мамлакатлардан олинган қарзи хусусида сўз кетганда афсуски, нисбийлик тушунчаси инобатга олинмаётир.

Ҳа, чиндан ҳам биз қардош жумҳуриятлар билан узоқ вақтгача бир қозондан туз тотдик. Умумқудуқдан сув ичдик. Аммо булар нималар ва кимлар ҳисобига амалга ошди? Маълумотларга қараганда, биз ана шу йиллар мобайнида бошқа жумҳуриятлар аҳолисига нисбатан ёмонроқ еганимиз, юпунроқ кийинганимиз рост.

Социал адолатсизликларни қоралаб келган марказнинг бугун ўзи йўл қўйган жабрситамни тан олмаётгани кишини ўйга толдиради. Ўзбекистонга «ўгай оға» назари билан қаралганини собиқлар негадир тез унутдилар. Шулар хусусида ўйлаганимда мустақиллик тушунчасининг нақадар кенг қамровли эканлигига яна бир карра иқрор бўламан. Уни бизга ҳеч ким қўшқўллаб бергани йўқ. Мустақиллик ўзбек халқ дардини англаган ва эл учун қайғура олган довюракларнинг оғир меҳнати ва уриниши натижасидир.

Ерсиз деҳқонга икки сотих ер бергани учун ишдан ҳайдалган, партиядан ўчирилган раҳбарларни кўрганмиз. Элим, тилим деганларнинг отилганлари, миллатчи саналганлари рост. Бой-бадавлат яшагани учун юртидан, бадарға қилинганларга тарих тирик гувоҳдир. Мустақиллик ҳақида ўй сурганимда шулар хаёлимга келади. Озодлик катта бахт, уни сақлаш, қадрлаш ҳар биримизга фарз ва қарздир.

М. АБДУРАҲМОНОВ.

Қонун қандай бажарилмоқда?

ЭЛИНИ СИЙЛАГАН — ТИЛИНИ СИЙЛАЙДИ

Мелиорация ва сув хўжалиги вазирининг муовини А. А. ЖАЛОЛОВ билан суҳбат

— Абдураҳим Абдураҳмонович, жуда тўғри мақолни келтирдингиз. Дарҳақиқат, ҳар бир фуқаро қайси миллатга мансублигидан қатъи назар, ўзи яшаб турган эл тилини билмоғи жоиздир. Шундай эмасми!

— Аввало шуни айтмоқчиманки, ҳар бир миллат учун ўз она тили мўътабардир. Лекин бошқа миллатга мансуб кишилар ўзлари яшаб турган жумҳурият асосий халқи тилини ўрганмоғи ёки шунга интилмоғи лозим. Менимча, буни миллатчилик деб билиш керак эмас, бу ўз ҳурматини билган ҳар бир маданиятли одамнинг инсоний бурчидир. Давлат тилини татбиқ қилишда вазиримиз Р. А. Гиниятуллин бизларга ўрнак бўлаяптилар. У ўзбек миллатига мансуб бўлмаса ҳам, нон-туз берган, бағрида камолга етказган эл тилини яхши билади. Кўп ҳолларда вилоятга юбориладиган хатларни ўзбек тилида тайёрлайди.

— Абдураҳим Абдураҳмонович, энди мақсадга ўтиб қўяқолайлик. «Ўзбекистон Республикаси давлат тили ҳақида»ги 1989 йил 21 октябрда қабул қилинган қонун мазкур вазирликда анча дуруст амалга оширилаётганлиги ҳақида гапиришаяпти.

— Тўғри, бу соҳада бирмунча ишларни бажардик, лекин бу ҳали бизни қаноатлантирмайди. Камчиликларимиз ҳам бор. Қонунни расмий муҳокама қилибгина қолмай, балки уни астойдил бажаришга ҳаракат қилиш лозим. Уни ҳали ҳам муҳокама қилишдан нарига ўтмаганлар қаттиқ янглишадилар. Чунки давлат тили ҳақидаги қонуннинг 28-моддасида «Ўзбекистон Республикаси давлат ҳокимияти ва давлат бошқарув муассасаларининг, шунингдек корхоналар, ташкилотлар ва идораларнинг раҳбарлари ўзларига бўйсунувчи соҳа доирасида ушбу қонун талабларига риоя қилинишига шахсан жавобгардирлар» дейилган.

Вазирликда ишни ўзбек тилини билмайдиган фуқароларни бепул ўқитишдан бошладик, ўтган йили 150 киши 80 соатлик дастур асосида билим олди. Бунинг учун анча маблағ сарфланди. Жорий йилда эса машғулотлар уч гуруҳда: ўзбек тилини дастлабки ўрганувчилар, уни ўрганишни давом эттираётганлар ҳамда ўзбек тилида иш юритишни ўрганаётганлар учун алоҳида-алоҳида ўтказилди.

— Баъзан айрим ўртоқлар орасида миллий тилни ўрганиш мажбурий деган гапларни эшитиб қоласан, киши. Сиз бунга нима дейсиз!

— Бу фикрга мутлақо қўшилиб бўлмайди. Ахир у ёки бу ходимни фалон тилни ўрганишинг шарт, деб уни мажбур қилиш одобдан эмас. Менимча, энг муҳими, уларга тил ҳақидаги қонуннинг пировард мақсади ва уни ўрганиш ҳаёт тақозоси эканлигини англатмоқ даркор.

Айрим ходимлар давлат тилини билмайдиганлар ишдан кетаркан-да, деган хаёлга ҳам боришди. Асло ундай эмас. Биз уларга тил ўрганиш учун барча имкониятларни яратиб бераётирмиз. Расмий ҳужжатларни таржимон ёрдамида бўлсада, ўзлари тайёрлашга ўрганмоқдалар. Бунинг учун биз вазирликдаги 65 машинкадан 35 тасининг ҳарфларини ўзбекчалаштирдик.

Вазирлик кенгашлари аллақачон давлат тилида олиб борилмоқда. Залда ўтирган биздаги бошқа миллат вакиллари шунга қарор қилишган. Лекин улар исталган тилда савол-жавоб қилишлари мумкин. Кенгаш қарорлари ўзбек тилида тайёрланиб, лозим бўлган тақдирда таржима этилади.

Вазирлик жойлашган бинодаги барча ёзувлар, муҳр, тамға ва иш қоғозлари давлат тилида битилган, унинг русча таржимаси ҳам берилган. Жамоа йиғилишлари ҳам асосан давлат тилида ўтаётир. Фуқаролар ва ташкилотлардан келган хат ва аризалар қайси тилда ёзилган бўлса, ўша тилда жавоб берилмоқда. Ходимларни мукофотлаш ҳақидаги буйруқлар, бошқа фармойишлар, телеграммалар, топшириқ ва табрикномалар давлат тилида ёзилмоқда.

— Вазирликда баъзан ҳужжатлар рус тилида тайёрланиб, сўнгра уларни давлат тилига таржима қилиш ҳоллари ҳам бўлди. Бу ҳол давлат тилида иш юритишга ўтиш жараёнини тезлаштиради, деб ўйлайсизми!

— Давлат тили ҳақидаги қонуннинг 6-моддасида «Ўзбекистон Республикаси Олий давлат ҳокимияти ва бошқарув органлларининг қонун, қарор ва бошқа ҳужжатлари жумҳурият давлат тилида тайёрланади, қабул қилинади ва эълон этилади» дейилган. Очиғини айтганда, дастлаб дафъатан ҳужжатларни ўзбек тилида тайёрлашнинг имкони бўлмади. Таржимонларга таяниб иш тутишга тўғри келди.

Аммо бунинг салбий томонини дарҳол пайқаб олдик. Чунки бизнинг соҳамизни ўзига яраша хусусиятлари бор. Айтиб қўяй, бундай усул давлат тилига ўтишга тўғаноқ бўлар экан. Шунинг учун биз бундай қилишдан воз кечдик. Энди асосий ҳужжатлар ҳар бир бошқармада ишлаётган ўзбек тилини биладиган ходимлар ёрдамида давлат тилида тайёрланмоқда. Вазирликка қарашли ўрта махсус ўқув юртларидаги 215 ўқув гуруҳидан 179 тасида ўқиш давлат тилида олиб борилмоқда.

Шуни ҳам айтиш керакки, вазирлик ходимлари орасида ўзбек ва рус миллатидан ташқари яҳудий, корейс, қрим татарлари ва бошқа миллатларга мансуб кишилар бор. Улар ўз тили ва урф-одатларини сақлаб қолганлар. Бу борада уларга кенг имкониятлар яратиб беришга ҳаракат қиляпмиз.

Буларнинг ҳаммаси «Ўзбекистон Республикаси давлат тили ҳақида»ги қонунни бажариш йўлидаги дастлабки қадамлардир, холос. Шунга эришишимиз керакки, давлат тилида сўзлашиш, унда иш юритиш одат тусига кирсин, қўлга киритган истиқлолимизни мустаҳкамлашга хизмат қилсин.

П. НИШОНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Бозор иқтисодиётига ўтиш даври туғдирган қийинчиликларни ҳар биримиз ҳис қилиб турибмиз. Уларни бартараф қилиш борасида халқимиз изчил изланмоқда, самарали меҳнат қиляпти. Ҳар бир киши, корхона, ташкилотларнинг меҳнат жамоалари мўл-кўлчиликни вужудга келтиришга баҳоли қудрат ҳисса қўшиб келяпти. Янгийўлдаги ёғ-мой комбинатининг жамоаси ҳам бу хайрли ишдан четда эмас. Тошкент вилоятидаги пахта заводларидан ташиб келтирилган чигит бу ерда қайта ишланиб, ёғи ажратиб олинади. Корхона ишчи-хизматчилари хўжалик совуни тайёрлаб чиқаришни кўпайтиришга ҳам катта эътибор бермоқдалар.

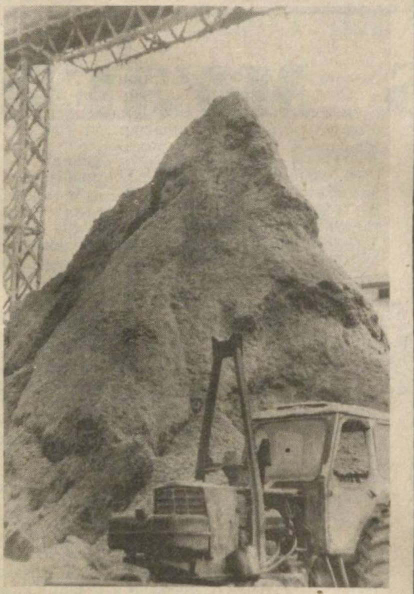

СУРАТЛАРДА: 1. Пахта тозалаш заводларидан чигит ортган тележкалар карвони узлуксиз келиб турибди. 2. Ёғ ажратиб олингандан сўнг қолган чигитпўчоқ озуқа сифатида жўнатилади. 3. Комбинатнинг кир совун тайёрлаш бўлинмаси лабораторияси ходими Турғуной Ортиқова.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган суратлар.

ПАРҲЕЗ ГЎШТ КЎПАЙСИН ДЕСАНГИЗ

Уй қуёнлари фақат гўшт учун боқилмайди. Қуён териси, жуни ҳам жуда асқотиши мумкин. Бу жониворларнинг тез кўпайиши ва вояга етишини ҳисобга олсак, ҳозирги иқтисодий танглик шароитида уларни сақлаш кони фойдадир.

Қуён боқиш мураккаб иш эмас. Улар деярли озиқ танламайди. Аммо нимани едиришни билиб қўйган маъқул. Қуёнлар шувоқ, отқулоқ, янтоқ, йўнғичқа, сули, сабзи, лавлаги ва бошқа кўкат ҳамда сабзавотларни иштаҳа билан истеъмол қилишади.

Кузги-қишки паллада бу жониворлар учун мевали дарахтларнинг барг ва новдаларини ғамлаб қўйиш керак. Бошқа пайтлари ҳам ҳар куни қуёнларга кемиришга ниманидир ташлаб туриш зарур. Ана ўшанда уларнинг озиқ топишга мўлжалланган тишлари доимо шай ҳолатда бўлади. Бизнинг шароитимизда тол, терак, ёнғоқ новдалари қуёнлар учун жуда мос емишдир.

Пўстлоқли озиқнинг яхши томони яна шундаки, унда ҳар хил дармондори моддалар серобдир. Қуёнларни похол билан боқувчилар уни яхшилаб қуритишлари керак. Бу тадбирни офтобда эмас, бостирма тагида ёки дарахт соясида амалга ошириш зарур. Похол қуруқ жойда сақланиб, димиқишига йўл қўйилмаса, қишда у қуёнлар учун асосий ва тўйимли озуқа бўлади.

А. АБДУРАИМОВ.

ҚИПЧОҚДА ҲУНАРМАНДЧИЛИК

Бозор иқтисодиёти қаттиққўллик билан ўз ҳукмини ўтказмоқда. У ишлаб чиқаришнинг суръати, маҳсулот сифатини, одамларнинг меҳнатга бўлган муносабатларини тафтиш ва таҳлил қилмоқда. Бу жараён ҳеч бир жойда силлиқ-равон кечаётгани йўқ. Дўконларимиз бўм-бўш, нарх-наволар осмонга сапчиган, бу аҳволда одамларнинг ишлаб топган маоши тирикчилик учун зарур озиқ-овқат, кийим-кечакка ҳам етмаяпти.

Бозор инжиқликлари Беруний районини ҳам четлаб ўтгани йўқ. Дўконлар қуриб қолган, мол топилса нархи баланд. Деҳқон бозорида бир килограмм картошканинг нархи 5 сўмга чиқди, мева-сабзавотлар яна ҳам қиммат, яқинига боргинг келмайди.

Ингичка узилиб, йўғон чўзиладиган шу кунларда ташкилот ва хўжалик раҳбарлари учун энг муҳими аҳолининг ҳолидан хабардор бўлиб туриш, тубсиз тақчилликлар қаршисида уларни яккалатиб қўймасликдир. Яхши раҳбар ҳамиша одамлар ғам-ташвишига шерик бўлади, фаолларга суяниб иш кўради. Бу масъулиятни тўла ҳис этган ташкилот ва хўжаликларнинг бошлиқлари аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш борасида ибратли тадбирларни амалга оширишмоқда. Район маҳаллий саноат корхоналарининг хўжаликлардаги филиалларида ишчиларнинг маоши оширилди, уларга 80 сўмдан қоплама пули тўланмоқда. Қишлоқ аҳлининг томорқалари кенгайтирилди, якка тартибда уй-жой тиклашга эҳтиёжи бор кишиларга ер участкалари, қарзга пул ажратилмоқда. Қурилиш материалларига зориқиш сезганларга ҳам амалий ёрдам кўрсатилмоқда. Пайкаллар деҳқончилик учун ижарага бериляпти, пудратга мўл-кўлчиликни вужудга келтиришнинг муҳим омили сифатда қаралмоқда.

Ер ва унинг эгаси деҳқон элни тўйғизади. Замин саховати ва деҳқон маҳоратидан тўғри, самарали фойдаланилмагунча мўл-кўлчиликни вужудга келтириб бўлмайди. Буни яхши тушунган колхоз ва совхозларнинг раҳбарияти дон экинларини ўстиришга йўналтирилган фермерчилик, хўжаликлари фаолиятига кенг йўл очиб беришмоқда. Бошловчи фермер ўзига тегишли пайкалларда оқ жўхори, макка, мош, буғдой, шоли экиб ўстириш билан шуғулланмоқда. Ҳозиргача бундай фермер хўжаликларининг сони 80 тадан ошди. Тўғри, дастлаб уларнинг иши мақтайдиган даражада бўлмади. Аммо бу асло уларнинг уқувсизлигини англатмайди, балки янгича ишлаб, хўжалик юритишга етарли кўникма ҳосил қилишмаганлиги сабаблидир. Келаси йилда бўлажак фермер хўжаликлари иши юришиб кетишига шубҳа йўқ. Негаки, фермерчасига хўжалик юритиб ишлашга одамларнинг қизиқиши ниҳоятда кучли. Кейинги кунларда тузилган янги фермерлар туркуми асосан кунжут, зиғир, мош, шунингдек полиз-боғдорчилик экинлари ўстиришга ихтисослаштирилмоқда. Айни чоғда косибчилик бўйича ишлашга мойил кишилар учун кичик корхоналар ташкил этилмоқда.

Одамларни ижтимоий ҳимоялашнинг энг мақбул йўли — янги ишчи ўринларини ташкил қилишдир. Аҳолини тўла иш билан таъминлаш борасида районнинг «Ленинизм», «Коммунизм» жамоа хўжаликлари, «Қипчоқ» давлат хўжалигида олиб борилаётган ишларни ибрат қилиб кўрсатиш мумкин. Бу хўжаликларда замоннинг зайли билан бекор ётган ва ёпиб қўйилган мойжувозлар, дон тортадиган тегирмонлар, шолини оқлайдиган жойлар шу соҳадан хабари бор кишиларга ишлатиш учун берилди. Бугун улар оддий, жўн усулда бўлса ҳам маҳсулот ишлаб чиқариб, одамларга катта наф келтиришаяпти. Бу мойжувозлардан олинган шифобахш кунжут ва зиғир мойлари биринчи галда хўжалик аъзоларига тарқатилмоқда. Ғишт заводлари эса аҳолини бинокорлик материалига бўлган талабини қондириб келмоқда.

«Қипчоқ» жамоа хўжалиги бугун районда кичик корхоналар очиб, ишга туширишда бошқаларга намуна бўлмоқда. Хўжаликнинг марказий қўрғончаси «Қипчоқ»да комбинат ташкил этилди. Бу корхонанинг турли қишлоқларда тикувчилик, қандолатчилик, шунингдек, палос, поёндоз, гилам тайёрлаш бўйича цехлари ишлаб турибди. Муҳими, бу цехларда ишловчиларнинг кўпчилиги касаначи. Умуман, уйда ишлаш учун вақти, имкони бор ҳар бир киши бу ердан кучига яраша иш олиши мумкин.

Яқинда қурилиш касбидан хабари бор, ишсиз кишилар тўпланиб, таъмирловчи бригада тузилди. Улар қишлоқ аҳолисининг ҳовли-жойларини тузатиб, таъмирлаб беради, майда қурилишларни бажаради. Бу бригадага буюртма берувчилар жуда кўп чиқиб қолди. Бригада аъзоларининг сонини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда.

Комбинат ўз ишлаб чиқариш негизини имкон борича кенгайтириб бормоқда. Аёллар устки ва ички кийим-бошлари, ёшлар учун жемперлар, пайпоқлар ва зарур истеъмол молларини ишлаб чиқарадиган цехлар ҳам тўла қувват билан ишлаб турибди. Бугун қипчоқликлар яна бир ташаббус бошлаб бердилар. Улар Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб шойи-атлас тўқиш цехлари очишга азму-қарор қилдилар. Йигит-қизлардан бир гуруҳи Наманганга жўнаб кетдилар. Улар наманганлик атлас тўқувчи усталардан бу касбнинг сир-асрорини кунт билан ўрганиб қайтадилар. «Қипчоқ» қўрғончасида эса бўлажак атлас-шойи тўқиш цехлари жойлашадиган иморатларни жиҳозлаш муаммоси ҳал қилинмоқда.

Хуллас, бугун хўжаликларнинг раҳбарлари хайрли ишга қўл урганлар. Қишлоқлардаги балоғат ёшига етган ишсизларни аниқлаб, уларни ижтимоий меҳнатга жалб қилиш ҳаракати жиддий бошлаб юборилган. Район раҳбарлари янги ишчи ўринлари ташкил қилишга меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза этишнинг энг ишончли воситаси деб қарамоқдалар ва бу борада колхоз, совхозлар раҳбарларининг ҳар бир ижодий қадамини маъқуллаб, қўллаб-қувватлаб боришмоқда.

Мўл-кўлчилик осмондан тушмайди. Уни халқ яратувчилик меҳнати билан вужудга келтиради, дейишмоқда берунийликлар. Ўзгача бўлиши мумкин ҳам эмас.

Х. ОТАМУРОДОВ.

КОНИ ФОЙДА

— Колхоз шаҳардан яхши бўлса яхшики, ёмон эмас, — деб жавоб беришди Ленинград районидаги Энгельс номли колхозда истиқомат қиладиган доришунос Абдураззоқовлар оиласининг аъзолари ва хўжаликда «Гиёҳ шарбат» фитобарини ташкил этишди. Эндиликда Алижон, Валижон, Малика ва Барнохон ҳар куни ўз қўшнилари учун мазали ва шифобахш ичимликлар тайёрлашмоқда. Хўжаликда истиқомат қилаётган кишилар дам олиш ва инсон организмининг кўпгина тизимларига яхши таъсир кўрсатувчи ичимликлардан танаввул қилиш учун бу шинам бинога иштиёқ билан келмоқдалар.

Абдураззоқовлар оиласи ғоясини аввал бошданоқ колхоз бошқаруви ҳам қўллаб-қувватлади. Бунинг учун оилага 13 гектар ер ажратилди ва эски уруғчилик лабораторияси биноси ижарага берилди. Асбоб-ускуналар бу ерга вилоят дорихона бирлашмасидан келтирилди. Оилавий жамоа ўз участкасида турли доривор ўсимликларни экди.

Фитобарни ташкил этган кишилар ўз меҳнатларидан мамнундирлар. Даромад ҳам ёмон бўлмаяпти. Лекин улар келажакка назар ташлашмоқда ва шифобахш ўтлар экиладиган майдонни яна 10 гектар кенгайтиришни режалаштиришмоқда. У ерга қандли диабет касаллигини даволашда қўлланадиган ўсимлик экилади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ОЛИМЛАРНИНГ ЭЪТИРОФИ

ПАРИЖ. (ТАСС). Илмий доираларда анча машҳур бўлган космология мутахассиси Жан-Пьер Пети Франциядаги энг нуфузли илмий ташкилот — илмий-тадқиқотлар миллий марказида тадқиқотлар раҳбаридир. Бироқ маҳаллий кишиларга унинг номи илмий ютуқлари муносабати билан машҳур бўлгани йўқ. Жан-Пьер Пети шов-шувга сабаб бўлган баёнот билан чиқди: Француз олими ғоят жиддийлик билан унинг барча кашфиётлари кўп йиллардан буён сайёрамизда яшаётган бошқа сайёра одамларидан олинган мактублардаги маълумотларга асосланганлигини айтди.

Машинкада ёзилган ва сайёрамиздаги мактублардан ҳеч қандай фарқ қилмайдиган ана шу мактублардан маълум бўлишича 1950 йил 28 март куни учта «ликопча» Динь шаҳри яқинига қўнган. Улардан ерга «экспедиция корпуси» — тўрт эркак ва икки аёл тушган, улар ўзларини юммотлар деб аташган. Улар 15 нур йили масофасида жойлашган Юммо сайёраси номи билан ўзларини шундай аташганлар. Уларнинг вазифаси инсониятни ўрганишга аҳд қилган юммонинг «махфий агентлари» сифатида одамларга қўшилишдан иборат эди. Улар француз, испан, инглиз ва ҳатто рус тилларида почта орқали мактуб юбориб, турли мамлакатлардаги олимлар билан алоқа ўрнатганлар. Бу мактубларда соф ҳолдаги кўпгина илмий ғоялар баён қилинган бўлиб, бу ғоялар кейинчалик шу мактубларни олган олимлар томонидан ишлаб чиқилган.

Бу найрангбозлик эмасми, деган табиий савол туғилади. Балки бу Жан-Пьернинг хом хаёли меваларидир? Жан-Пьер бундай жавоб қилади: ўзим ўқиб чиқиш имкониятига эга бўлган ҳужжатларга қараганда бу мактубларни найрангбозлик натижаси деб тахмин қилиш мумкин эмас. Биринчидан, уларда жуда жиддий, илмий жиҳатдан янги маълумотлар бор, улар ҳазил бўлиши мумкин эмас. Иккинчидан, юммотлар мактуби тарихи бир неча ўн йил давом этди. Фаннинг турли соҳаларидаги самарали ғояларни бир киши шу қадар кўп даврда совға қила олмайди. Бунинг устига мактуб олган биргина мен эмасман.

Илм-фан соҳасида илгарилаб кетган юммотлар нима учун инсониятга, масалан рак касалликларини тугатишда ёрдам бермайди? Ж—П. Пети бунинг сабаби битта, деб таъкидлайди: бошқа сайёраликлар одамларнинг ҳозирги тараққиёт босқичини жуда яхши тушуниб етишди ва ҳар қандай кашфиётни биз биринчи навбатда қуролларнинг янги турларини яратиш нуқтаи назаридан кўриб чиқишимизни ҳисобга олишди. Яна бир сабаби бундай: агар биз уларнинг ёрдамида ҳамма касалликларни енгсак, бирорта мамлакатдаги ижтимоий тузилма аҳолининг кўпайишига бардош беролмайди.

Юммо сайёрасидаги ақлли мавжудотлар совет империяси қулаганидан сўнг ялпи тартибсизлик ва қийинчиликларнинг авж олиши даври бошланади, деб ҳисоблашмоқда. Ҳамма жойда, айниқса Африкада ғарб тиқиштирган диктаторлик режимлари сақланиб қолади. Бошқа сайёраликларнинг таҳлилига қараганда жаҳон юз йиллик уруш ҳолати томон силжимоқда, бундай урушда бойлар (ушбу ҳолда — бой мамлакатлар) бор кучи билан камбағаллардан холи бўлишга ҳаракат қиладилар...

ХИТОЙ ИҚТИСОДИЁТИ

ПЕКИН. (ТАСС мухбири Андрей Кириллов). Хитой олдида мислсиз вазифа турибди, яъни у ўзининг 1,16 миллиард аҳолисини озиқ-овқат, кийим-кечак ва уй-жой билан таъминлаши керак. Бу вазифани бажариш Хитойнинг Осиёда ва бутун дунёда барқарорлик ишига қўшган ҳиссаси бўлади. ХКП Марказий Комитетининг Бош котиби Цзян Цзэминь Италия христиан демократик партияси парламент гуруҳининг делегацияси билан учрашувда шу гапни айтди. Хитой, деди у ўзига хос хусусиятга эга бўлган социализм йўлидан бориб, ислоҳотларни ва ташқи дунёга очиқликни давом эттираверади, халқимиз узоқ давом этган изланишлар натижасида шу йўлни танлаб олган.

Цзян Цзэминь халқаро аҳвол ҳақида гапириб, «Совет Иттифоқидаги кўпгина ўзгаришларга қарамай, Хитой билан СССР яхши қўшничилик муносабатларини сақлаб турибдилар», деб таъкидлади.

БЕЙКЕРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ давлат котиби Жеймс Бейкер Совет Иттифоқида рўй бераётган жараёнлар муносабати билан ташвиш билдирди.

Си-Би-Эс телекомпаниясининг «Мамлакат билан юзма-юз» кўрсатувида сўзлаган Бейкер шундай деди: «Ўйлайманки, биз билган Совет Иттифоқи энди йўқ. Бу мустақил давлатлар, истиқлол республикаларнинг ожизгина конфедерацияси бўладими ёки қандайдир ҳамдўстлик, ё бўлмаса яна қандайдир бир шаклдаги уюшма бўладими, буни ҳеч ким айта олмаса керак».

ФИДЕЛЬ КАСТРО НУТҚИ

ГАВАНА. (ТАСС). «Куба АҚШ тазйиқига тоб беролмай ҳозир оролда мавжуд бўлган тузумни ўзгартиргандан кўра ер юзидан йўқ бўлиб кетгани яхши, акс ҳолда у Пэрто-Рико ёки Майами сингари қулга, мустамлакага айланади», — деди Куба раҳбари Фидель Кастро. Шанба куни Куба оммавий ахборот воситалари ўрта мактаб ўқувчилари федерациясининг ёпиқ эшиклар ортида ўтган қурултойининг якунловчи мажлисида сўзлаган нутқининг баёнини тарқатди.

Куба раҳбари ўз мамлакатининг Совет Иттифоқи билан иқтисодий муносабатлари тобора кўпроқ қийинчиликларга дуч келаётганини айтди. СССРнинг социализмдан юз ўгириши ва бозор иқтисодиётига ўтиши натижасида Кубага борган сари камроқ моллар етказиб берилмоқда. «Биз олишимиз лозим бўлган нефтнинг атиги ярмига эга бўлиб турибмиз», деб таъкидлади Кастро.

Бинобарин, деди у, Куба бир партиялик тузумни рад этмайди, «ҳатто нефтсиз ва электр қувватисиз қолсак ҳам шундай бўлади». Ф. Кастро кубаликлар янада оғирроқ қийинчиликларга тайёр туришлари кераклиги хусусида яна огоҳлантирди. Гарчи, деди у ҳозир мамлакатимиз бошидан кечираётган босқич ҳам ниҳоятда мушкулдир.

Куба раҳбари Қўшма Штатларни Гаити қочоқларига нисбатан қилаётган муаммоларини қаттиқ танқид қилди. Америка маъмурлари ўзларининг Куба ҳудудида жойлашган Гуантанамо ҳарбий базасида гаитиликлар учун тайёрлаётган қўнимгоҳларни «Қамоқ лагерлари» деб атади. Кастронинг сўзларига қараганда, АҚШ маъмурлари Куба муҳожирларини қучоқ очиб кутиб олишяпти, уларга шу заҳотиёқ сиёсий бошпана беришяпти, айни вақтда гаитилик қочоқларни орқасига қайтариб юборишяпти.

ИСРОИЛ ВАКИЛЛАРИ ВАШИНГТОНДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Исроил делегацияси Вашингтонга келди. У Яқин Шарқ сулҳ жараёнининг иккинчи босқичи доирасида араб мамлакатлари делегациялари билан музокараларда қатнашади.

Яқин Шарқ сулҳ конференцияси доирасидаги бевосита музокараларнинг биринчи босқичи ноябрь ойининг охирларида бўлган эди, унинг иккичи босқичи эса 4 декабрь куни АҚШ ташаббуси билан бошланиши лозим эди. Араб делегациялари Вашингтонга шу муддатда етиб келдилар, бироқ Исроил вакиллари иш тартиби муаммоларини ҳамда АҚШ ва Исроил ҳукуматлари ўртасида етарли маслаҳатлашувлар бўлмаганини баҳона қилиб, музокаралар бошлашдан бош тортишди.

ҲУКУМАТ БОШЛИҚЛАРИ МУЛОҚОТИ

МААСТРИХТ. Голландиядаги шу шаҳарчада Европа ҳамжамияти мамлакатлари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг учрашуви очилади. Улар икки шартноманинг лойиҳаларини кўриб чиқадилар, бу шартномаларнинг тузилиши «умумий бозор» томонидан сиёсий ва валюта-иқтисодий иттифоқни тузишга асос солиши лозим. Маастрихт учрашуви Европа қитъаси турмушида жуда муҳим воқеа деб ҳисобланмоқда. Бу учрашув муваффақиятли бўлиб чиққан тақдирда яна бир неча йиллардан кейин мустақил давлатларнинг мутлақо янги бирлашмасини барпо этишга йўл очилади. Бу бирлашма ягона ташқи ва иқтисодий сиёсат ўтказадиган ва ягона валютага эга бўлган ўзига хос Европа Қўшма Штатларидан иборат бўлади. Миллий манфаатларга дахлдор бу ҳужжатлар суверен ҳуқуқларнинг бир қисмини миллатлараро идораларга беришни кўзда тутади. Аммо баъзи муҳим масалалар бартараф этилмай қолди. Қўшма қарорлар қабул қилиш тартиб-қоидаси, келгусида «умумий бозор»нинг умумий мудофаасини ташкил этиш, бўлажак иттифоқнинг ижтимоий жиҳатлари ва бошқа муаммолар шу масалалар жумласига киради.

Кубада иқтисодий танглик тобора яққол намоён бўлмоқда. Шаҳарларда автотранспорт ўрнини велосипед эгалламоқда. Далаларда ҳам трактор ўрнига ҳўкизлар қўшиб ишлатила бошланди.

СУРАТДА: Куба далаларида.

АИН—ТАСС олган сурат.

Задарё районидаги Муқимий номли 9-ўрта мактабда таълим-тарбия ишлари яхши йўлга қўйилган. Бу жамоада айниқса бошланғич синф ўқувчиларини ўқитишга доир барча қулайликлар бор.

СУРАТДА: муаллима Назира Эшназарова дарс ўтаётган пайт акс эттирилган.

А. КЎКИМИРЗАЕВ олган сурат.

ҒАРОЙИБ МУЗЕЙ

Дунёдаги музейларнинг саноғи йўқ. Устига-устак уларда нималар намойиш қилинмайди, дейсиз. Буни қарангки, улар орасида таомлар музейи ҳам бор экан.

Ғарбий Олмониянинг Ульм шаҳридаги нон музейи Ер юзидаги энг катта томошагоҳ саналади. У 1955 йилда ташкил этилган бўлиб, нон пайдо бўлган даврдан ҳозирга қадар босиб ўтилган йўл тўғрисида ҳикоя қилинади.

Бундай музейлар мамлакатимизда ҳам ташкил этилган. Киев вилоятининг Переяслав-Хмельницкий шаҳридаги, Пермь вилоятининг «Уралец» совхоз-техникуми, Брест вилоятининг «Советская Белоруссия» совхозидаги нон музейлари ана шулар жумласидандир.

Бундай музей Санкт-Петербургда ҳам очилди. Тасодифий тарзда сақланиб қолган уруш йилларидаги нон бўлаги ойна ичида оқ супача устида бошқа экспонатлар қатори зиёратчиларга кўрсатилмоқда. Машҳур шоира Ольга Бергольц бу нон тўғрисида: «Олов ичида омон қолган ва қон йўғрилган 125 кунлик қамал грамми» деб ёзганди.

Москваликлар ва бу ерга келувчилар кўпгина ажойиб музейлар орасида биргина умумхалқ нон зиёратгоҳи йўқлигидан хафа бўлиб юрадилар. Бу эзгу ният, мана ниҳоят, амалга ошди. Мамлакат пойтахтининг Куйбишев районида ана шундай музей ишлай бошлади. Энтимолог олим Евгений Григорьевич Бацилев томонидан кўп йиллар мобайнида тўпланган экспонатлар зиёратгоҳ асосини ташкил этди.

Картошка азал-азалдан иккинчи нон ҳисобланади. Брянск вилоятининг Мичуринский посёлкасида биринчи картошка музейи очилди. Унга йиғилган экспонатлар бу экиннинг XVI асрдан ҳозирга қадар босиб ўтган йўли тўғрисида ҳикоя қилади.

Москва умумий овқатланиш музейи одамлар билан ҳар доим гавжум. Бу ерда дастурхон безатишнинг кўпгина қадимги асбоблари ва ноз-неъматлардан намуналар кўргазмага қўйилганки, ҳатто турли таомлар, шу жумладан миллий овқатлар тайёрлаш йўл-йўриқларини санаб чиқиш ҳам осон эмас.

Билиб қўйган яхши

Курган шаҳрида ташкил этилган музей ҳам мамлакатда ягона ҳисобланади. Бу сут музейи бўлиб, бежиз очилмаган. Маълум бўлишича, Зауралье машҳур Сибирь мой ишлаб чиқариш саноатининг ватани экан. Утятское қишлоғида 1894 йилдаёқ Сибирдаги биринчи ёғ ишлаб чиқарадиган завод қурилганди. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар халқаро кўргазмаларда юксак баҳо олган. Музейга мой заводлари асбоб-ускуналари, жимжимадор кувачалар, ёғ ўлчагичлар, сигир соғиладиган идишлардан намуналар қўйилган.

Рязань яқинидаги асаларичилик илмий-тадқиқот олийгоҳи ҳузурида бол музейи ишлаб турибди. Литва халқ боғида ташкил этилган кўҳна асаларичилик музейи бундан анча аввал зиёратчиларни қабул қила бошлаганди.

Бирорта таомни намаксиз тасаввур қилиш мумкинми? Соликамск шаҳри ўрта асрлардаёқ Россиянинг туз тайёрлаш маркази бўлиб қолганди. Бу ерда ташкил этилган туз музейи мазкур соҳада қилинган ишлар хусусида ҳикоя қилади. Шаҳар аҳолисининг асосий машғулотидан дарак берувчи тузхона тасвири туширилган Соликамск тамғаси зиёратгоҳ биносига кўрк бериб туради. Меҳмонларни «нонтуз» билан кутиб олиш қадим замонлардан анъана бўлиб қолган.

Қисқаси, Ер юзи мамлакатларида неъматлар ва ширинликлар музейлари йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Бу ёшларни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашнинг муҳим омилларидан бири сифатида ижобий роль ўйнамоқда.

А. АМИНОВ.

Саломатлик—туман бойлик

ҲАМЖИҲАТЛИК МЕВАСИ

Андижон шаҳар иккинчи клиник касалхонасининг жорий ҳисоб дафтарчасига 70 минг сўмдан кўпроқ пул тушди. Ана шу пулга Ватанимизда ва хорижий мамлакатларда ишлаб чиқарилган диагностика ва даволаш ускуналари сотиб олинди, шифокорларнинг турмуш шароитлари ҳам анча яхшиланди. Ана шу маблағлар ҳисобидан касалхона ходимларининг маоши оширилди.

Шифокорларнинг вилоятдаги саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва хўжаликлари меҳнат жамоалари билан ҳамдўстлиги шундай натижа берди. Улар орасида тузилган шартномаларда ўзаро наф кўриш назарда тутилган. Шифокорлар кўчма бригада туздилар, унинг таркибига кирган клиника шифокорлари ва мутахассислари ўз оталиқларидаги корхоналарда одамларни тиббий кўрикдан ўтказдилар, хасталикнинг олдини олиш ва озодалик-маърифий ишлар олиб бордилар.

Натижада меҳнат жамоаларида хасталик кескин қисқарди, ишга вақтинча лаёқатсизликдан келадиган зарар камайди, меҳнат унумдорлиги кўтарилди. Корхонлар ва ташкилотлар касалхона шифокорлари билан тузилган ўз шартномалари муддатини яна бир неча йил чўзишга қарор қилдилар.

ШИФОБАХШ ГИЁҲ

Қизил пойча, наъматак, итузум ва шу сингари ёввойи ҳолда ўсадиган чакалакзорлар ҳамда ўтлар шу қадар тез камайиб кетмоқдаки, табиат унинг олдини олишга ожизлик қилмоқда. Жиззах вилоятининг Фориш районидаги Ҳамза номли давлат хўжалиги табиатга ёрдам беришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди. У дори-дармон ва озиқ-овқат ўсимликларини етиштириш, тайёрлаш ва қайта ишлаш билан шуғулланадиган ихтисослашган хўжаликка айлантирилди.

Аввалги йилларда пахтазорлар билан яйловлар ўртасида жойлашган давлат хўжалиги меҳнаткашлари пахта ва озуқа экинлари етиштириш билан шуғулланишарди. Қишлоқ аҳли ўз хўжаликларини дори-дармон ўсимликлари тайёрловчи фабрикага айлантириш тўғрисидаги қарорни жуда оқилона қарор деб ҳисобламоқда. Бу ердаги далалар қўшни пахтазорларга нисбатан заҳарли моддалар билан камроқ шикастланган. Тупроқни тезроқ соғломлаштириш ва экология жиҳатидан соф маҳсулот олиш мумкин.

Дори-дармон ўсимликлари хорижий шериклар эътиборини жалб этиб, валюта ишлаб топиш имкониятини беришига жамоанинг ишончи комил. Улар ана шу пулга ўсимликларни қайта ишлашда фойдаланиладиган ускуналар сотиб олишлари мумкин. Шу ердаги ўрмон хўжалиги бошқармаси уруғлик муаммоси бўлмаслигига кафолат бермоқда. Тошкентлик биолог олимлар ҳам ёш хўжаликни қўллаб-қувватлашга ваъда қилишди.

Бир томони тоғ, бир томони чорбоғ.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Мирзачўллик кулги ишқибозлари ҳажвчи Жўра Умарқуловни яхши билишади. Унинг равон ва ихчам ҳажвиялари кўпчилик томонидан севиб ўқилади. Беш ойдирки, у «Сирдарё ҳақиқати» вилоят рўзномасига бош муҳаррирлик қилмоқда. Йигирма йил мобайнида вилоят ижроқумида масъул ходим ва раҳбарлик лавозимларида ишлади. Аммо қаламни қўлдан қўймади. Ҳаётимизда учраб турган камчиликларга ҳажв тиғини қадамоқда. Қуйида эътиборингизга Жўра Умарқулов машқларидан намуналар ҳавола қиламиз.

ОЛҒА!

Ҳажвия

Вой падарналатей, ҳали шошмай тур, кўзингни мошдай очиб қўймасам, Тожи тажанг отимни бошқа қўйганим бўлсин. Ўшанда кўрамиз, ким феодал-у, ким заифаларни қадрига етишини. Э, ўргилдим ўша сени этагини тиззасидан бир ярим қарич тепадан қирқиб, енгсиз, тўши очиқ кўйлак кийган хотинларингдан. Ундан кўра мени ўчакиштирмай мундай малла сочли бошингдаги ўзимиз совға қилган чуст дўппини олиб қўйиб, япон ҳисоблагичига ишонмасанг, анови амирликдан қолган ёғоч ҳисоблагични ўртага қўйиб, чўт қоқмайсанми, хомкалла! Орамиз очиқ бўлади-қўяди, занғар!

— Ҳў-ў, Тожи тажанг, мунча тутамасанг, оловингга ким мой қуйди? — ари уясини қўзитди Норчопти.

— Ким бўларди, анави кунги келган ажнабийларнинг бир маҳмадонаси-да.

— Ҳа, энди меҳмон гапирса гапирибди-да, шунга тутайсанми?

— Туташ ҳам гапми, ловуллаб ёнаяпман-ку! —дўпписини олди тажанг. — Ўша қилтириқ, сичқон мўйлов нима дейди дегин! «Сизлар аёлларни оғир ишларда ишлатасизлар, улар бола туғавериб қариб-ҳориб қолишаяпти», дейди-я. Нима бизни аёллар кўплаб бола туғмаса ким аскарлик қилади, ким Сибирга қовун-тарвуз ташийди? Сен ташиб бўпсан! Йўл назорати тўсиғидан ўтиб, йўлтўсарларга учраб кўргин, бизни йигитларга пешонанг ерга теккунча таъзим қилардинг, бола.

— Нега қишлоғингизда ҳамма уйларга хат, рўзномаю ойнома тарқатувчилар эркаклар? — яна гапни чўзади дегин сурбет малла.

— Эркаклар ташимай хотинлар ташисинми? Шу лавозим жорий этилибдики, эркаклар хат ташийди. Бу хорижий яхшиямки кутубхонага кирмади, қирқ йилдан бери кутубхоначилик қилаётган Матмусани кўрса бормиди, ён дафтарига ёзиб, суратини олиб «Фалон қишлоқда эркак киши кутубхоначилик қилаяпти», деб оламга жар соларди. Худога шукр, кирмади.

Биз заифаларни асрабавайлаб гуноҳкор бўлдикми? Қишлоғимизда қайси аёл ярим аср икки қулоғига телефон тақиб «Эшитаман, ҳа Юқори қишлоқ, Сизга кимни улай», деб тонггача мижжа қоқмай чиқади. Чиқиб бўпти, аёлни жони қирқта бўлса ҳам қилдан нозик. Биз бир нарсани билмасак аёл боп ишга эркакни қўймасдик. Ҳозирги йигитлар ҳам анойи эмас. Ўн гулидан бир гули очилмаган маликасини телефонхонада ёлғиз қолдирмайди.

— Шу гап бўлди-ю, — дея кўксига шапатлади Абдумурод. — Бизни қишлоқда беморларга игна билан дори берадиган ҳамшира қизни жойини оламан, деб ўн йил «тез ёрдам» машинасини ҳайдаган Мардиқулни сабр-тоқатига тан бермай иложинг йўқ. Бояқиш қишлоқда яккаю ягона «духтир қиз» Тозагулни жойини кўзлаб ярим қаричлик қора дафтарчани эринмай тўлғизди. «Тозагул кеча қайин отасининг етти ота узоқроқ қариндошига тўртта укол қилди», «қишлоқ фахрийсига босимини туширадиган дори берди», «Тўқсон тўрт ёшли Очил бувага булоқ сувини қайнатмай ичинг». деди. Яхшики, Мардиқули тушмагур Тозагул ҳақидаги қора дафтарини тўлдира олмай бандаликни бажо келтирди. Бўлмаса қишлоғимизда ҳамшира ҳам, янги қурилаётган касалхонанинг аёллар дўхтири ҳам йигитлардан бўлармиди.

Ит ҳуради, карвон ўтади деганларидек, сен Тажанг хорижийларнинг гап-сўзларига асабингни бузиб ўтирма. Муҳими биз, эркаклар бўш келмайлик. Қишлоқда барча савдо дўконларию ошхоналарни эгалладикми, қишлоқ касалхонаси ёки район туғуруқхонасини олиш чепуха! Йигитлар, олға!

АКАЖОН

Ёши қирқни қораламай қирқ бир жойда ишлаб чиққан Расимбой янги даргоҳга қандай ёпишиб, шу ердан эмаклаб бўлса-да пенсиягача чиқиб олишга аҳд қилди. Аввалига ўзидан кичикроқларга бўридай тиш ғижирлатди, пайт пойлаб илондек заҳар ҳам сочди. Қараса, бу хурмача қилиғидан иш чиқмайдиган. Чунки ҳозирги одамлар, айниқса, ёшлар анойи эмаслар. У тўнини тескари кийиб, хушомадга ўтди. Ўзидан уч сўм кўпроқ маош оладиган ходим ҳатто укаси тенги бўлса-да, чап қўлини юраги устига қўйиб, ўнг қўлини орқасига олиб:

— Лаббай, акажон, хизмат, акажон, — дея қуллуқ қиладиган одат чиқарди.

— Мулла Расимбой Норқулга қўнғироқ қилинг-чи, ҳузуримга келиб кетсин, — деди бўлим мудири телефонда.

— Хўп, акажон, бир оғиз гапингиз...

Зум ўтмай яна қўнғироқ жиринглади.

— Расимжон, шу бугун тушликка бир оз кечроқ чиқишнинг иложи борми? — сўради мудир.

— Э-э, акажон, бир оғиз гапингиз. Сизнинг сўзингиз биз учун қонун.

Бошлиқ муовини қўнғироқ қилди.

— Расимжон, қўл қўйишга нима бор? — сўради у.— Бугун уйга эртароқ қайтмоқчи эдим.

— Топилади, акажон, йўқ бўлса ҳам бор қилворамиз. каттамиз эшитса яхши бўлмайди. Бугун муовинсиз, эртага росмана бошлиқсиз, бошлиқжон. Э-э, кечирасиз, акажон, катта қўнғироқ қилаяпти, шекилли.

— Лаббай, хўжайин! Ундай деманг, хўжайинжон, бу дунёда битта Сизни кутиб олиб, кузатиб қўймасам нима қилиб юрибман, акажон, ҳалиги лифт деганига ишониб бўлмайди. Худо кўрсатмасин-у, акажон, тағин ичида қолиб кетсангиз, бизга берган маошингиз татимайди.

— Ҳадеб, акажон, раисжон деяверманг, олдимда одам кўп, бироз ноқулай бўлар экан. Бўладиган гапни гапиринг.

— Хўжайинжон, микрофонни ўчирмаганмисиз? Гап кўп, яккама-якка қолгач, ҳаммасини шипшитаман, акажон. Вафодор қулингизман...

— Бас қилинг, акажон-акажонингизни...

— Тушундим, акажон! Тўғри, мен тентакман, акажон. Ковушим тўғри турипти, акажон! Ўлдирса ҳам мард ўлдирсин. Энди, акажон десам, тилим тутилсин, акажон...

Жўра УМАРҚУЛОВ.

ҚУРЪА ТАШЛАНДИ

1994 йили АҚШда ўтадиган футбол бўйича жаҳон чемпионатида иштирок этишга талабгор жамоалар ўртасида қуръа ташланиб, улар саралаш гуруҳларига бўлиб чиқилди. Бу маросимда ариза берган 143 мамлакатдан 141 таси қатнашди. Чунки Германия жамоаси жаҳон чемпиони сифатида, АҚШ жамоаси мезбон сифатида саралаш ўйинларисиз чемпионатнинг финал босқичига йўлланма соҳиби бўлишди.

Энди 141 мамлакат вакиллари қолган 22 йўлланма учун саралаш гуруҳларида кураш олиб боришади. Совет терма жамоаси Европа қитъасидаги бешинчи саралаш гуруҳида Югославия, Венгрия, Греция, Исландия, Люксембург футболчилари билан баҳсга киришади. Европадаги олтита саралаш гуруҳининг ҳар қайсисидан иккитадан жамоа, яъни ўз гуруҳида биринчи ва иккинчи ўринни олган командалар чемпионатнинг финал босқичига йўлланмани қўлга киритади.

Европа саралаш гуруҳларидаги ўйинлар 1992 йил 1 мартда бошланиб, 1993 йил 17 ноябрда якунланиши керак. Яқинда мустақилликка эришган Литва, Латвия ва Эстония жамоалари ҳам саралаш ўйинларида иштирок этишади. Айни чоқда Грузия ва Украина футболчиларининг мустақил жамоа бўлиб жаҳон чемпионати баҳсларида қатнашиш ҳақидаги аризаси рад қилинди.

Энди Европа саралаш гуруҳлари таркиби билан танишинг:

1 гуруҳ: Италия, Шотландия, Португалия, Швейцария, Мальта, Эстония;

2 гуруҳ: Англия, Голландия, Польша, Норвегия, Туркия, Сан-Марино;

3 гуруҳ: Испания, Ирландия, Дания, Шимолий Ирландия, Албания, Литва, Латвия;

4 гуруҳ: Бельгия, ЧСФР, Румыния, Уэльс, Кипр, Фарер ороллари;

5 гуруҳ: СССР, Югославия, Венгрия, Греция, Исландия, Люксембург;

6-гуруҳ: Франция, Австрия, Швеция, Болгария, Финляндия, Исроил.

СПОРТЛОТО
49-ТИРАЖИ НАТИЖАЛАРИ

«Спортлото—45 дан 6»: 4, 10, 19, 21, 22, 45.

«Спортлото—36 дан 5»: 5, 6, 14, 21, 28.

Муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

ОЙНАИ ЖАҲОНДА

12 ДЕКАБРЬ, ПАЙШАНБА

● ЎзТВ I

8.00 «Ахборот».
8.25 «Соғлом бўлай десангиз».
8.35 «Қўшиқларим сизга». Жамила Қамбарова куйлайди.
9.20 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
9.50 Такрорий фильмлар экрани. «Автомобилдан сақланинг». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўрмон чемпиони», «Махлуқ». Мультфильмлар.
18.30 «Шоирлар — болаларга».
19.00 «Олий таълим янгиланиш йўлида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.05 «Ижод саҳифалари». Абдурауф Фитрат.
21.00 «Ахборот».
21.25 «Ёшлар куйлаганда».
22.05 «Ўнта негр боласи». Бадиий фильм. 2-серия.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Зариповлар сулоласи». Телефильм.
19.00 «Бу оқшомда».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатувининг давоми.
21.30 Москва. Информацион программа.
22.05 «Кинонигоҳ».
23.55 «Пульс». Хабарлар.

● МТ

«Орбита IV»

7.00 «Тонг».
9.30 «Бу ўтган иш». Мультфильм.
9.40 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
10.40 Барток номли камер оркестрининг концерти (Германия).
11.10 Экранда биринчи марта. «Команда — «33». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси).
12.30 ТСН.
12.50 ИИВ маълумотларига кўра...

* * *

13.45 «Телемикст».
14.30 «Простор — «Плюс».
15.00 «Бугун ва ўша пайтларда».
15.30 ТСН.
15.50 «Дон Кихот ва Санчонинг тирикчилиги». Телевизион бадиий фильм. 2-фильм. 4-серия.
16.55 «Прок» — бизнес ва сиёсат».
17.40 Болалар учун фильм. «Совға» («Тожикфильм»).
18.45 ИИВ маълумотларига кўра...
19.00 ТСН (сурдо таржимаси билан).
19.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
20.05 Экранда биринчи марта. «Команда—«33». Бадиий фильм.
21.30 Информацион программа.
22.05 Останкино концерт студиясида ёзувчи Владимир Максимов билан учрашув.
23.20 «Цфасманни эслаб».
00.15 ТСН.

● МТ

«Дубль IV»

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.
9.20 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
9.50 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
10.20 «Здоровье» (сурдо таржимаси билан).
10.50 «Мулоқот-анжуман».
11.20 «Инқилоб. Ҳокимият. Пуллар...».
11.40 «8-кардондан Анатолий ва Валентина». Телефильм.
12.00 «Чистие прудидаги уй». Р. Биков маркази (такрор.).
13.30 «Очиғини айтганда» (такрор.).
14.00 «Халқ қўшиқларига меҳр-муҳаббат билан» (такрор.).
14.40 СССР халқ мусаввири А. Лутфуллин ҳақида телефильм премьераси.
15.10 Ритмик гимнастика.
15.40 С. Прокофьев. Биринчи классик симфония.

* * *

17.45 «Здоровье» (сурдо таржимаси билан).
18.15 Билимдонлар учун машқ.
18.45 «Мулоқот-анжуман».
19.15 «Конверсия зарбидан...».
19.45 «Қирралар». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 Хабарлар.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.05 Кино кишилари. «Юлия Сонцева: сўнгги интервью».
22.00 РСФСР Олий Кенгашининг сессиясида.
22.30 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.30 Хабарлар.
23.50 Эълонлар.
23.55 «Бешинчи ғилдирак» (давоми).

МУАССИСЛАР: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ, «УЗПЛОДООВОШЧВИНПРОМ» КОНЦЕРНИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ, «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАРИ ЖАМОАСИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: муҳаррир ўринбосарлари — 33-44-43, 32-54-44, 33-16-27, 32-54-42. Масъул котиб — 33-09-93, 32-56-26. Масъул котиб ўринбосарлари — 32-56-25. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51, 33-54-33. Қайта ишлаш саноати бўлими — 32-54-48. Советлар ва ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими — 32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими—32-56-30. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-54-33, 32-56-37. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54, 32-56-37. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт- матбаачилик концерни. 700.000 Тошкент шаҳри. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсат кич — 64.602, 68753 нусха чоп этилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 21.00. Буюртма — 6486.